

JÖVŐ

KEDD 1947 MÁRCIUS 4

III. évfolyam, 589. szám

Felelős szerkesztő

PALÁSI JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Arad, Bulev. Regina Maria M.

Telefon: 20-76.

FUGGETLEN DEMOKRATA NAPILAP

Kötelességteljesítés közben

Súlyos autóbaleset érte

Kövágó Mihályt, az MNSz megyei elnökét és Lászlóné Prohászka Elvira, propaganda felelőst

**Zimándköz és Simánd közöll fatörzsnek rohant a gépkocsi — Arra hajadó bér-
autó vezetője részese volt első segélyben és szállította Aradra a sebesült eket**

Arad és a megye magyarságát sajnálatos autóbaleset híre foglalkoztatja. A baleset súlyosan sebesült áldozatai: a Magyar Népi Szövetség aradi szervezetének elnöke és Lászlóné Prohászka Elvira sajtó és propaganda felelős a Magyar Népi Szövetség több vezetőségi tagjával a reggeli órákban a szervezet autójával útnak indult, hogy résztvegyenek a kisjenői szervezet tisztújító közgyűlésén. Utaközben, Zimándköz előtt a vezető-ség tagjai kiszállottak a kocsiból és csak Kövágó Mihályt és Prohászka Elvirát folytatták útjukat Kisjenő felé.

Kövágó Mihály, a Magyar Népi Szövetség aradmegyei szervezetének elnöke és Lászlóné Prohászka Elvira sajtó és propaganda felelős a Magyar Népi Szövetség több vezetőségi tagjával a reggeli órákban a szervezet autójával útnak indult, hogy résztvegyenek a kisjenői szervezet tisztújító közgyűlésén. Utaközben, Zimándköz előtt a vezető-ség tagjai kiszállottak a kocsiból és csak Kövágó Mihályt és Prohászka Elvirát folytatták útjukat Kisjenő felé.

Zimándköz és Simánd között a gépkocsi kormánytörést szenvedett, a katasztrófa elkerülhetet-

lenné vált és az autó nekiszaladt egy fának, majd felborult.

A Magyar Népi Szövetség népszerű vezetői, valamint Luczai István gépkocsivezető eszméletlen állapotban, összetört tagokkal feküdtek az autó alatt. Közvetlenül a szerencsétlenség után

arra haladt az Ar. 771 rendszámú aradi autó, amelynek vezetője és utasai arra lettek figyelmesek, hogy Kövágó Mihály véres fejjel igyekszik a kocsit alól kijutni.

Az Ar. 771 gépkocsi nyomban leállt és a szerencsétlenséget ért aradiak segítségére siettek. Az eszméletlen állapotban lévő Lászlóné Prohászka Elvirát és Kövágó Mihályt behozták Aradra.

Az autó Prohászka Elvirát a lakására, míg Kövágó Mihályt a Pozsgay-szanatóriumba szállította. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Prohászka Elvira könnyebb természetű agyrázkó-dást és halántékcsontrépedést,

Kövágó Mihály pedig homlok-csontrúzódást és lábtörést szenvedett.

Orvosi vélemény szerint mindketten egy-két hétig munkaképtelenné váltak.

Luczai István gépkocsivezetőt később hozták be Aradra, bordatöréssel lakásán ápolják.

A szerencsétlenség híre gyorsan terjedt el a városban és különösen az MNSz vezetőségének körében keltett mély visszhangot és részvétet. Már a délutáni órákban rengetegen keresték fel a népszerű elnököt és a szervezet sajtófelelősét. Ugyanakkor tömegesen érdeklődtek telefonon az MNSz városi és megyei irodájától, valamint a Jövő szerkesztőségétől egészségi állapotuk iránt. Kármánszky Özséb, a Magyar Népi Szövetség titkára a délután kiutazott a szerencsétlenség színhelyére, hogy megállapíthassa a szerencsétlenség körülményeit.

Felmérhetően károkat akartak okozni a magyar népnek

Teljes beismerő vallomást tett a bíróság előtt a magyarországi összeesküvés per harmadik vádlottja

Szentmiklóssy vezérkari ezredés tudott az összeesküvők külföldi kapcsolatairól

BUDAPEST. — Az összeesküvés bűntudatának harmadik tárgyalási napját különös várakozás előzte meg, mert Szentmiklóssy István nyugállományú vezérkari őrnagy meghallgatására került a sor, akiről beszélték, hogy már a rendőrségi kihallgatások során is szenzációs leleplezéseket közölt. A külföldi missziók tagjai és a külföldi sajtó képviselői is hiánytalanul megjelentek és zsúfolásig megtelt a nagy esküdtzéki terem, amikor Jankó Péter tanácselnök maga elé vezette Szentmiklóssyt, a harmadrendű vádlottat.

Szentmiklóssy mindent beismer

Mindjárt az első kérdésére, vajon bűnösnek érzi-e magát, így válaszolt:

— Igen, bűnös vagyok, mert olyan mozgalomban vettem részt, amely a magyar demokrácia megdöntésére irányult, am 'y nyilvánvalóan a magyar nép ellen szervekedett és amely, ha megvalósul, mérhetetlen károkat okozt volna ennek a népnek és országnak.

Vallomásában elmondja miként került bele könnyelmű lélekkel a szervezkedésbe és már nem lehetett visszavonulnia, amikor észrevette, hogy a mozgalom népellenes irányú és hogy a mai rendszer megváltoztatását tűzte ki célul. Emelt hangon teszi azt a fontos bejelentést, hogy a szervezkedésben benne volt, vagy legalább is tudott arról, hogy a Kisgazdapárt egész jobboldali része összeköttetésben állottak a magyarországi katolikus papi méltóságokkal és a párisi, római és más volt külföldi magyar diplomatákkal.

Kovács Béla szerepe

Beszámol arról, hogy milyen összeköttetésük volt az összeesküvőknek Kovács Bélával, akit a Kisgazdapárt minden áron meg akart menteni a letartóztatás elől. Kovács Bélán keresztül sikerült nekik a parasztság jó részét megszervezni. Kovács ugyanis olyan vezetőket állított a Parasztszövetség élére, akik aktív tagjai voltak az összeesküvésnek és amikor tavaly megrendezték Budapesten a parasztnapokat, ez is országos demonstráció volt nyilvánvalóan a munkássággal szemben. A földalatti tanácskozásokon hol a királyság visszaállításáról, hol pedig a „negyedik köztársaság” megalakításáról volt szó, persze mindenképpen

tést, hogy a szervezkedésben benne volt, vagy legalább is tudott arról, hogy a Kisgazdapárt egész jobboldali része összeköttetésben állottak a magyarországi katolikus papi méltóságokkal és a párisi, római és más volt külföldi magyar diplomatákkal.

Horthy vezetésével. Beismeri, hogy a gazdasági stabilizáció sikere csüggedést és elkeseredést okozott táborukban és inkább azt szerették volna, ha a stabilizáció nem fejlődik tovább, hanem ellenkezőleg, nyomor és szegénység váltja fel azt és ha ebből zavar keletkezik. Az elnök itt megszakítja és kérdést intéz hozzája:

— Hát maguk nem gondoltak arra, hogy a stabilizációban benne volt a rendszer teljes igazolása. Ezt akarták önök megakadályozni? A vádlott azonban erre nem tud felelni, fejét lehajtva hallgat. Az összeesküvés perének tárgyalását csütörtökön folytatják.

A kisgazdapárt elítéli az ellenforradalmi szervezkedést

Kovács Béla kiadatásának megtagadása nyomán keletkezett politikai válság ügyében a koalíciós pártok vezetői tegnap kezdték meg ismét a pártközi tanácskozásokat Nagy Ferenc miniszterelnök vezetésével. Erről hivatalos közlemény jelent meg a lapokban, amely szerint Nagy Ferenc bejelentette a maga pártja nevében, hogy az ellenforradalmi szervezkedést teljes mértékben elítéli, a bűnösök megbüntetését követeli. A Kisgazdapárt törekvése, hogy a fennállott diszonzanciát sürgősen megszüntesse, ezért a párthban több intézkedésre lesz szükség, amelve haladéktalanul megoldanak, hogy a koalíció többi pártjaival teljes legyen az egyetértés.

Nyilvánosság elé kerül a moszkvai szerződés

A Szovjetunió do'lar va'utában fizeti a saját részére az országban feldolgozott nyersanyagok munkadíját

BUKAREST. A napokban került a nyilvánosság elé a Moszkvában megkötött kereskedelmi szerződés teljes szövege. E szerződés alapján hazánk termelésének nagyfokú fellendülése várható. A szerződés főműveiben, textilanyagban és gépekben jelentős behozatalt biztosít.

Az országban feldolgozott nyersanyagok ellenértékéért a Szovjetunió dollárban fizeti meg a munkadíjakat.

A nemzetgazdasági minisztérium a napokban revezi ki azt a bizottságot, amely az importált nyersanyagok, gépek és áruk felosztását végzi.

Ez a bizottság ügyel majd arra, hogy a beérkező értékeket olyan helyekre irányítsák, amelyek a gazdasági élet fellendülését elősegítik.

és hogy a fekete piacnak semmi roománya ne legyen arra, hogy akár a beérkező, akár az itt feldolgozott áruk üzérékedés tárgyát képezhessenek.

Kereskedelmi megállapodást kötötünk Svájccal

BUKAREST. (Fővárosi tudósítónk távbeszélő jelentése). A Victor Ciopu vezetésével Svájcba küldött román gazdasági küldöttség — amint távirati úton jelentették — szombaton írta alá a Svájc és Románia között létrejött kereskedelmi megállapodásokat. A küldöttség tagjai a hét elején térnek vissza a fővárosba.

Mit biztosított a moszkvai egyezmény

Több gép kokszt szén Nehéziparunk teljes üzemmel dolgozhat

A nemrég Moszkvában aláírt gazdasági egyezmény bár további gyapolt mennyiség szállításáról is gondoskodik, a fősúlyt mégis a nehézipar fejlesztésére helyezi.

Igy biztosítja 120,000 tonna kokszt, 120,000 tonna szén, 50,000 tonna vasérc, 35,000 tonna öntöttvas, 65,000 tonna acél, stb. szállítását. Nem csekély fontosságú a speciális acélok szállítása kohászati szempontból.

Mindezek következtében, amint azt Gheorghiu-Dej nemzeti gazdasági miniszter mondotta, kohászati iparunk teljesítőképességének 75-80 százalékát hasznáhatja ki. Hogy ez mit jelent, az akkor érthető meg, ha a... mutatunk rá, hogy ma fémiparunk csak teljesítőképességének negyedrészt használja ki. Ennek fő oka a nyersanyag hiánya, amelyhez reakciós iparosok szabotázsa is hozzájárul.

Azonban még békeidőben sem dolgozott fémiparunk teljes képességgel. Így 1928-ban, amikor semmiféle ma ismeretes nehézség nem létezett, a különböző fémiparok - vas, acél, stb. - 24-61 százalékát használták ki teljesítőképességüknek. Sőt, amikor 1933-ban a háborúra való készülődés teljében állott és hadfelszerelési rendelések özönltek a fémiparhoz, szintén nem érte el a kihasználás a száz százalékot, hanem egyes ágakban csak a felét.

Ez az egyenlőtlen kihasználási fok annak tulajdonítható, hogy fémiparunk egyenlőtlenül és tervszerűtlenül fejlődött, pillanatnyi haszontól hajtván, anélkül, hogy a jövőre gondoltak volna. Ilyen körülmények között a 75-80 százalékos kihasználás nemcsak annyit jelent, hogy a normális idők termelését érjük, hanem azt is, hogy azt meghaladjuk.

Igy például a 120,000 tonna kokszt a békebeli behozatal kétszeresénél nagyobb. A legnagyobb háborús készülődés idején sem hoztak be többet, évi 50-55,000 tonna koksztal. Szentől 120,000 tonnát kapunk az egyezmény szerint, míg a békebeli behozatal 25-30,000 tonna volt csupán. Vasérc és öntöttvas szintén sokkal kevesebb jött be békeidőben, mint amennyit most kapunk a moszkvai egyezmény értelmében.

Mindezek az a következménye, hogy nehéziparunk, amely azelőtt a nyersanyag 40 százaléka erejéig a külföldről függött, most a szovjet szállítások következtében teljes üzemmel tud majd dolgozni. A fémiparban 80,000 munkás és tisztviselő dolgozik. Ezek teljesítményükkel növelhetik és életszínvonalukat a teljesítményükkel együtt javíthatják. A Malaxa-művek 18,000 tonna csövet

tudnak majd gyártani a petróleumipar számára. Ennek a számnak jelentőségét megvilágítja a petróleumügyi miniszter kijelentése. Eddig - 1944 augusztus 23-tól máig csak 1050 tonna csövet hoztunk be külföldről a petróleumiparnak. Ezentúl a Szovjetunió szállít csövekhez való anyagot, ami a petróleumtermelés növeléséhez vezet.

A széntermelés ugyancsak hasznos hűz a legújabb moszkvai megállapodásból. Jelentékeny mennyiségű szerszámot és gépet kapunk a szénbányászat

részére a Szovjetunióból.

A megnövekedett vastermelés révén a mezőgazdaság több szerszámot kap, mint eddig. De minden ipar megéri a mostani egyezmény áldásos hatását, hiszen mindegyik kapcsolatos a nehéziparral.

Ugyanúgy, ahogy eddig a textilipar talpraállításban segítette nekünk a Szovjetunió most az ország gazdasági életének alapját alkotó nehézipar fejlődését mozdítja elő ezzel a legújabb gazdasági egyezménnyel.

Minden tulajdonosi tőle be kell venni

Aradváros vezetőségének szigorú rendelete az úresen álló telkek bevetésével kapcsolatban

A mezőgazdasági mozgósítással kapcsolatban Aradváros vezetősége rendeletet hozott ki, amely minden hátralektuladonost arra kötelez, hogy a rendelkezésére álló föld területét konyhakertészeti veteményekkel pflésse be. Aradváros szigorúan ellenőrizték ezen rendelkezésnek a teljesítését. Elvitatlan tény, hogy a föld sem maradhat bevetetlenül. Ez az irányelv és arányában volt a kötelező rendelkezésnek, amely a kötelező tészeleget az két hónaptól öt

évig terjedő fogházbüntetésben részesül. Minden telektulajdonosnak kötelessége, hogy az ország általános életmezési helyzetére való tekintettel, de a saját jól felfogott érdekében is mindent kövessen el, hogy ezen kötelezettségének megfelelő időben legyen eleget adva, mert ezzel nagy mértékben hozzájárul az ország, mint az észlelősség ellátásához és lehetővé teszi, hogy a koreket és kintat hátrányosra témaszkodó módon mindenki elfogadható áron tudjon majd vásárolni.

Az új időszámításunk keretében ünnepi megemlékezés Magyarország a március 15-én

A Magyar Népi Szövetség országos köznevelődési bizottsága körlevelet intézett minden megyei és helyi MNSz szervezethez az idei március 15-én májki megemlékezés érdekében. Románia magyarsága ez idén is megemlékezik a júni-völgyi demokrácia magyar úttörőiről és Petőfi és Tauscsics forradalmának kilencvenkilencedik évfordulójára alkalmasból nyilvános ünnepeket rendez.

az ünnepek szónokai azokról a nagyjelentőségű iparosítás és más demokratikus reformtervekéről is megemlékeznek, amelyek végrehajtását egy századon át a reakciós történelmi erők megakadályozták és csak ma nyílik lehetőség gyakorlati érvényesítésükre.

Tekintve, hogy március 15-e ez idén szombatra esik, az emlékünnepeket a helyi körülmények szerint részben szombaton este, részben pedig vasárnap, március 16-án délután fogják megtartani. Az ünnepek rendezésében mindenütt az MNSz ifjúsága jár elől. A magyar iskolákban előreláthatólag az idén is a tanítási időn belül rendeznek iskolai ünnepélyeket március 15-én.

A grivítai munkásifjak példáját követve Az Indagrara ifjúságai telkesen csatlakoztak az egységes szervezethez

A grivítai munkásifjak példáját követve, az Indagrara fiatal munkásai a múlt héten gyűlést tartottak, amelyen kimondották az egységes munkásifjúság szervezéséhez való csatlakozásukat. Az alakuló gyűlésen Malita Sofron, Stefan Pavel és Németh ifjúságok méltatták a szervezkedés jelentőségét az ország újjáépítésének és az ifjúság átvételésének szempontjából. Kihangsúlyozták, hogy az ifjúság teljes egysége nélkülözhetetlen feltétele a terv megvalósíthatóságának. A gyűlés végén a megjelentek határozati javaslatot fogadtak el, melynek értelmében az Indagrara

ifjúságai egységesen csatlakoznak a mozgalomhoz és elhatározzák, hogy a grivítai kezdeményezőkkel. Kifejezik azon óhajukat, hogy az ország más városában megalakuló ifjúsági szervezet egységét szem előtt tartva, munkát és fáradságot nem kímélve vállalják a rájuk rótt feladatot.

COPSO MOZI
Telefon: 23 64.
Előadások 3, 5 és 7 órákor
Nem élhetek muzsikászó nélkül!
Jávör Pál

Kölközések a Nemzeti Bajnokság megindulása előtt

ITA-POLITECHNICA 2:1 (1:0). Arad. Bonyhádi góljai után Radulescu beállította a végeredményt. Az ITA nem játszott meggyőzően, de ehhez hozzájárult Peasovszky az első félidő 15. percében történt kiállítására. Bíró Barbu II.

CAMT-SPARTA 6:3 (5:0) Arad. A CAMT meglepően jól játszott, a Sparta azonban csak helyenként nyújtott elfogadható. Cojan, Lippai (2), Boti és Cotti lökték az első félidő góllait. A szünet után Slavei góljára Cotti válaszolt majd Mosko és Slavei voltak eredményesek. (6:3) Bíró Reinhardt.

CFR-ATE 1:0 (1:0) Edzőmérkőzés Aradon. A CFR Gligorescu jól jával nyert.

CFR-ELECTRICA 10:1 (2:0) Temesvár. A CFR szünet után ontotta a gólokat. Bodeanu és Bandu voltak eredményesek az első félidőben. A szünet után Reuter (6), Cojan és Bodeanu lökték a gólokat. Az Electrica részéről Raebstader volt eredményes. Bíró: Munteanu.

SZABADSÁG-SZÖLLŐSI BÓR GYAR 4:0 (5:0) Nagyvárad.

IND-GRARA-GLORIA 6:1 (3:0) Arad. Kovacs (2), Balazs (3) és Horvath, illetve Ratiu a gólszerzők. Bíró: Szececs.

DERMATA-VASAS 3:0 (2:0) Kolozsvár.

GRISANA CFR-CARMEN 7:1 (3:0) Nagyvárad.

BOHN-UNIREA 4:2 (2:2)

Külföld
BUDAPEST. A magyar bajnok első elő tavaszi fordulóinak eredményei: Újpest-ETO 2:0; Szeged-Ferencváros 2:2; Szolnok-Vasas 2:1; Csonek-Kispest 1:1; DVSC-Tatabánya 4:0; Dózsa-ETO 2:1; Haladás-SAC 5:1. Az MTK-Péreces mérkőzés a pályá használhatatlansága miatt elmaradt.

Egyszerűen a Magyarorságot Patron No. 1.

felhívja a munkásokat, hogy a február havi regét és az árdifferenciát f. hó 10-ig feltétlenül fizessék ki, mert ellenkező esetben ez időpont után munkásokat nem szolgálatba ki. Vezetőség 4047

Egy-egy végig igazítás
ul azer k...
Torpedó támadás
Pat O'Brien, Jane Wyatt.
M...
a FORUM-ban

ROYAL 3. 5. 7
TELEFON: 19-33
Vasárnap fél 12. kor matiné.
1a. BALZAC világhírű regénye filmen
Szebb, váprátatosabb, mint a „Nyomorultok”
Egy Fejenc végzet
Madelaine Sologne és Mic...
mon alakítása.

Ritz testvér
ragyogó imburlezkje:
JOMADAR
SAVOY-moziban.
Előadások: 2.30, 4, 5.30-7

Ujabb merénylet Jeruzsálemben

Zsidó terroristák felrobbantották a jeruzsálemi tisztikaszinó székházát

LONDON. Palesztina fővárosában Jeruzsálemben szombaton délelőtt zsidó terrorristák újabb merényletet követtek el. Ezúttal: felrobbantották az angol katonatisztikaszinó székházát. A robbanás az egész várost és annak környékét megrázkódtatta.

A halottak között van egy angol tiszt is. A robbanás következtében

Cunningham tábornok, katonai kormányzó még szombaton este ostromállapotot rendelt el a város egyik negyedére.

De ezenkívül záratot rendelt el az egész partvidékre is.

Ujabb jelentések szerint a legutóbbi 24 órában Palesztinában még 8 terrormerénylet történt. Az Irgun zsidó szervezet hír

szerint bejelentette, hogy a kaszinó felrobbantásáért vállalja a felelősséget, azt megtörténtül hajlotta végre az illegális zsidó bevándorlók deportálása miatt.

Cunningham tábornok vasárnap kiterjesztette az ostromállapotot Tel Avivra és a többi nagyobb zsidó városokra és Jeruzsálemben elrendelte a zsidó negyedekben a kínos némi tilalmat. A merényletek során 19 ember meghalt és több, mint 20 megsebesült.

A kaszinó bedőlt, a halottak száma 16 és a sebesülteké 14, de lehet, hogy a romok között még másokat is fognak találni.

Nepirenden a dolgozók kedvező munkafeltételnek védelme

Az ITA textilgyár szakszervezeti vezetői megvitatták az országos szaktanács kollektív szerződés tervezetét

Gazdasági törvényekkel védi a kormány a dolgozók érdekeit

Az ITA textilgyár szakszervezeti vezetősége, a textil szakszervezeti Unió megbízottjainak és Balica Mihály tartományi titkár jelenlétében megvitatták az Országos Szaktanács által előterjesztett kollektív szerződés tervezetét. Ez a tervezet elsősorban a munkabér és az akkordbér számításvál kapcsolatos újításokat tartalmazza. Az új alapbér magában foglalja úgy a természetbeli járandóságokat, mint a pótlékok értékét és ehhez számítják majd a foglalkozásban eltöltött időt és az akkordteljesítményt. A munkabérfizetésre vonatkozó többi iránvonalak továbbra is fennmaradnak, azaz a különbséggel, hogy az új kollektív szerződés a házassági, születési, gyermekorvosi és temetési költségeket megfelelő módon fedeli.

koltan mutatózó munkanélküliség. A dolgozók megadóztatásának módját is megváltoztatják, amennyiben

a termelés fokozásával kapcsolatban tanúsított teljesítménnyel arányosan csökkentik az adót és ezt a terhet maximális munkatelményeknél az állam teljesen elengedi.

Az árúk feketepiacra való kerülését úgy akadályozzák meg, hogy minden számlanélküli, vagy fiktív

számla alapján történt eladást szigorúan büntetik és az ilyen spekulációkban népbíróságok ítélik.

Az ITA textilgyár szakszervezeti vezetői az új kollektív szerződés tervezetét és a többi törvénytervezetkhez gyakorlatilag hozzászóltak és ezek a hozzászólások teljes mértékben tisztázták az egyes álláspontokat, majd összhangba hozták az Országos Szaktanács által előterjesztett tervezet lényegével.

Az új kollektív szerződés tervezetnek hármas szempontja van. Az egyik az, hogy megszünteti a természetben szolgáltatott pótlékok káros kihatását, mert nem engedi meg, hogy a dolgozó a termelt árúkból való részesedése révén a feketepiac kiszolgálója legyen. Másodsorban a szociális szempontokat veszi tekintetbe, amikor a család pótlékok összegét jelentőképpen felemeli.

Az új kollektív szerződés védelmében több gazdasági vonatkozású törvényt is életbeléptet a kormány. Első helyen áll a bérek és árak összehangolásáról szóló törvény, az akkordmunkáról és az ellátási szervek teljesítéséről szóló törvény. Az utóbbi súlyos büntetés terhe mellett arra kötelezi a munkaadókat, hogy gondoskodjanak a dolgozók megfelelő ellátásáról.

Az új törvénytervezet naponta 70 millióról 10 milliárdra terjedő pénzhatárt és közmunka-határt hoz létre, az ellátási szervek szabatáló munkaadók részére.

Ugyanolyan határozottan részesülnek azok a munkaadók is, akik az ellátási szervek elszámolásait a közmunka törvénytervezet az állam részéről inari hivatalok teljesítéséről szóló

Érdek a szociális szempontok miatt az új kollektív szerződés tervezetét. A munkaadók részéről a tervezetnek a természetben szolgáltatott pótlékok káros kihatását, mert nem engedi meg, hogy a dolgozó a termelt árúkból való részesedése révén a feketepiac kiszolgálója legyen. Másodsorban a szociális szempontokat veszi tekintetbe, amikor a család pótlékok összegét jelentőképpen felemeli.

A szabadság erdélyi hősei

Irla: SZANTÓ GYÖRGY

7. Dávid Ferenc

Wittenberga nevű kis német várost kiváló egyeteme még nem tette volna világhírűvé. De azzá lett, amikor egyetemének egyik tudós doktora székesegyházának kapujára szegezte kilencvenöt hittételt, melyek Husz máglyahalála után száz évvel újabb kiindulópontjai voltak a vallási és társadalmi forradalmaknak.

És talán még híresebbé tette a kis várost egy másik doktora, Faust, a mágus, alkimista, természetbűvár és tudós, akiről százhuszonhárom drámát írtak azok, akik az emberiség problémáját, istenség, élet és halál titkait kutatták.

Ebben az egyetemi városkában tanult egy erdélyi diák, Dávid Ferenc is, aki onnan hozta magával a nagy problémakutatók szellemét. Egész élete az istenkeresés forradalmi fázisainak sorozata volt és ha valaki egyszer drámát, vagy regényt ír majd róla, erről az erdélyi Faustról, annak címe csak „Az istenkereső” lehet.

A lelkiismeret szabadságának eszményibb bajnoka alig akad nála. Katolikus szülők gyermeke volt. Amikor visszatért Wittenbergából, azokat is a luteránus hitre térítette, aztán megkezdte nemcsak Erdélyben, de még a Kárpátoknál túl is a reformáció munkáját.

Ezt a munkát mai szemmel nem tudná értékelni az, aki presztízis vallási tételek megváltoztatásának, disputák eredményeinek tekinteténél. A vallási hitűzők, Huszról kezdve, csaknem nemzeti és szociális forradalmárokként tekintenek.

Atalakító hatásukra éppen Erdély a legjobb példa és bizonyíték, a protestantizmus hazája.

Dózsa György korában önző és erkölcsileg züllött főúri, nemesi és polgári társadalmat találtkunk. Nagyítóüveggel sem lehet felfedezni egy kiváló egyéniséget, Dózsán kívül. A mohácsi vész tragédiája elmélyedést és tisztulási vágyat oltott a lelkekbe.

Ez a folyamat vallási síkon tudult és a protestantizmus csakhamar meghozta gyümölcseit, a főurak egész serejét, akik a Károli Gáspár bibliájának kingomatása körül buzgolkodtak és a polgári osztály tanulni vágyó diákseregét, amelynek nem egy kiváló egyénisége a földhözragadt jobbágyosztályból is kikerült. Mindez a hitűzők harcaiban ment végbe. Nyomdákat alapítottak, disputákat rendeztek a fejedelmi udvarokon, ahol eddig csak mértéktelen dorbézolás folott. Menteget megnevesedett lelkében az egész erdélyi társadalom, fölülről lefelé, iskolák nyitlak és megindult a közműködés.

Nem kísérhetjük nyomon fokról-fokra Dávid Ferenc szerenét e nagy harcokban, csupán vázlatát akarjuk adni.

Először egyesíteni akarta a magyar és német luteránus egyházat. Amikor a százszokos hajótörést szenvedett kísérlete, átállt Calvin vallására és ennek apostola lett az erdélyi magyarországi körében. Ekkor ismerkedett meg János Zsigmond fejedelm udvari orvosával, a Lengyelországból idegenországi állami székbe került Blantardával. Ez avatta be Socin

Bolgár segítség az inségeseknek

BUKAREST. A bolgár-román határról érkezett jelentések szerint a bolgár kormány Vidin környékén 5 vagon élelmiszert összpontosított ezzel a céllal, hogy azt a romániai inséges területekre oljuttassa.

Csütörtöki új amerikai sláger

A R O M O Z I

Budapesten egyszerre 5 moziban játszák

George Brent, Joanna Benett és Micha Auer

Kétágyas különszoba

„VULCAN”

Str. Duca 10., udvarban

Bőrönd, aktatáska és mindennemű utazási kellékek foglalkozó üzem.

Vállaljuk javítások, valamint hozott anyagból e szakmába vágó munkálatok szakszerű és legszolidabb árk mellett való elvégzését

„Hirdessen a Jövő”-ben

Faustus doktor tanára, melyek megtagadták a Szentháromságot és Jézus isteni eredetét.

Dávid Ferenc hosszas lelkiutak és disputák után híve, majd feje lett az unitárius egyháznak. Óriási felkészültsége, mellyel minden disputából győztesként került ki és kivételes szónoki képessége olyan meggyőző erővel hatott, hogy csakhamar három-négyszáz erdélyi hitközség tért át az unitárius hitre, maga a fejedelem is és Dávid püspököt diadalmatban vitték a kolozsvári székesegyházba, melyet az unitáriusok maguk számára foglaltak el.

Ekkor ért dicsőségének tetőfokára, melyet sohasem keresett. Mert lelkiútjódásai nemcsak régi híveivel, Heltai Gáspárral és Melius Juhász Péterrel állították szembe, de magával Socinnal is, akit tanítómestere, Blandrata hozott el Erdélybe. Mindenkinél tovább tört istenkereső útján, amikor a katolikus Báthoriak kerültek a fejedelmi székbe és a jezsuiták nuomására minden eszükkel megtörték Dávid tanainak előrenomulását. Iskoláit bezárták, körveit cenzurálták, vagy elkonszkálták, egy olyan disputát rendeztek, amelyen Dávid saját prédikátorai is csorbanharagtak és megtagadták, végül is börtönbe vették magas Déva városában, ahol a magyar Faust hitközség körülmények közt helyrehozni kívánták. Közben elhunyt. Némehány szerint helyszínen, mások szerint megfojtották az ott tartó egy mindíg felték igazságától.

Ime: „Az istenkereső” című regény, vagy dráma vázlatja, melynek megírásánál maga Dávid unitárius teológus tevékenységétől kezdve a hitűzők közötti igazságosságig.

